

Aan de gemeenteraad

Datum

26 november 2025

Zaaknummer

1083690

In behandeling bij team

Advies Bedrijfsvoering
tel. 14 0162

Onderwerp

Toezegging ondersteuning belangengroepen (25-T008)

Beste raad,

In deze brief informeren wij u over onze toezegging over de ondersteuning van belangengroepen. U heeft in de raadsvergadering van 28 januari 2025 de motie 13M1 behandeld, over de financiële ondersteuning van bij het energiepark A59 betrokken belangengroepen. Bij de behandeling van de motie hebben wij toegezegd 'structureler te kijken hoe we met de ondersteuning van belangengroepen omgaan'.

In vervolg op die toezegging hebben wij onze kijk op de rol van belangengroepen in beeld gebracht, samen met de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het zorgvuldig nemen van besluiten. De conclusie die wij aan de uitkomst daarvan verbinden, is dat wij belangengroepen niet structureel financieel zullen ondersteunen. De belangrijkste reden daarvoor is dat wij als gemeente het algemeen belang behartigen en daarom gehouden zijn alle belangen te inventariseren en te wegen. Dat geldt voor alle bestuursorganen: college, raad en burgemeester. Dat lichten we toe.

Onze wettelijke verantwoordelijkheid

In de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) staan bepalingen over onze verantwoordelijkheden bij het voorbereiden en nemen van besluiten. Zo hebben wij de verplichting om bij de voorbereiding van een besluit 'de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen' te vergaren.¹

Vervolgens zijn wij gehouden om de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af te wegen.² De Awb bepaalt ook wat het resultaat van die belangenafweging moet zijn: de nadelige gevolgen van het besluit mogen voor een of meer belanghebbenden niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.³ Dit is het evenredigheidsbeginsel.

¹ Artikel 3:2 Awb.

² Artikel 3:4, eerste lid, Awb.

³ Artikel 3:4, tweede lid, Awb.

Onze verantwoordelijkheid in de praktijk

Voordat wij een besluit nemen, inventariseren we de verschillende betrokken belangen. Het kan gaan om belangen aan onze zijde, belangen aan de zijde van een aanvrager en belangen van derden. Wij geven u een fictief voorbeeld uit het fysieke domein, over een omgevingsvergunning voor het realiseren van woningbouw.

Bij de voorbereiding van het besluit om de omgevingsvergunning wel of niet te verlenen, brengen wij onze belangen in beeld. Wij streven naar een combinatie van een gevarieerd woningaanbod, een groene en veilige woonomgeving en een goede bereikbaarheid. De belangen van de aanvrager kunnen hiermee in overeenstemming zijn en kunnen ook financieel van aard zijn. De belangen van derden, bijvoorbeeld omwonenden of belangengroepen, kunnen zijn gelegen in de inpassing van de woningen in de bestaande situatie, de betaalbaarheid van de woningen en het voorkomen van overlast tijdens de bouw.

Wij zijn ons ervan bewust dat dit voorbeeld een sterk versimpelde versie van de werkelijkheid is. Wij willen met dit voorbeeld slechts enig inzicht geven in onze verantwoordelijkheid om de betrokken belangen te vergaren en de volgende koppeling maken met de belangengroepen. Bij het inventariseren van de belangen kan immers blijken dat een betrokken belang in het bijzonder wordt behartigd door een belangengroep.

In die gevallen zorgen wij er in de regel voor dat wij contact hebben met de belangengroep. Dat doen wij bijvoorbeeld door met de belangengroep in overleg te treden of door de belangengroep in de gelegenheid te stellen om een zienswijze in te dienen. Doordat wij zelf onderzoek doen naar het betrokken belang en in contact treden met de belangengroep zorgen we ervoor dat we het specifieke belang voldoende in beeld hebben.

Op het moment dat wij ook alle andere betrokken belangen in beeld hebben, kunnen we ze wegen en kunnen we vervolgens een zorgvuldig voorbereid en gemotiveerd besluit nemen. Het algemeen belang nemen we ook mee in de weging, bijvoorbeeld het belang dat er voldoende woningen worden gebouwd. Dat betekent vanzelfsprekend bij tegenstelde belangen dat we niet alle 'wensen' kunnen inwilligen. Als belanghebbenden van mening zijn dat hun belang onvoldoende gewicht heeft gekregen, kunnen zij bezwaar maken tegen het besluit of beroep instellen. Mocht daaruit blijken dat wij een belang onvoldoende hebben meegewogen of gewicht hebben gegeven, is het aan ons om ons besluit te verbeteren.

Geen structurele ondersteuning van belangengroepen

Uit het voorgaande volgt naar onze mening dat ondersteuning van belangengroepen in de vorm van structurele financiering niet nodig is. Wij moeten onderzoek doen naar alle betrokken belangen en die vervolgens wegen. De belangen die in het bijzonder worden behartigd door een belangengroep nemen wij daarbij mee. Dat belang moet voldoende gewicht krijgen. Dat geldt tegelijkertijd voor alle andere belangen. Mede daarom vinden wij het geen gemeentelijke verantwoordelijkheid om de behartigers van één specifiek belang structureel te ondersteunen.

Daar komt bij dat wij het ook niet in het gemeentelijk belang vinden om onze eigen tegenstand te financieren. Het kan immers voorkomen dat wij het belang dat een belangengroep behartigt niet het gewicht geven dat de belangengroep zou willen dat wij het geven. In dat geval kan de belangengroep rechtsmiddelen aanwenden. Wij vinden het niet aan ons om de kosten daarvan te financieren. Als wij een besluit hebben genomen, vinden wij dat immers een goed besluit, waarin alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen.

Een doorkijk naar inwonersparticipatie

De toegevoegde waarde van belangengroepen willen wij hier nog eens onderstrepen. Wij vinden het belangrijk dat belangengroepen de ruimte hebben om op te komen voor hun belang. Dat vinden wij niet alleen belangrijk voor belangengroepen, maar ook breder, voor alle inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen. Wij willen u daarom tot slot kort meenemen in hoe wij de komende periode een stap vooruit willen zetten op het gebied van inwonerparticipatie.

Voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen willen wij de mogelijkheid om hun mening te geven bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op een goede manier vastleggen. Wij zijn van plan om u daarvoor een voorstel te doen voor het vaststellen van een participatieverordening.

De gemeente Oosterhout is verplicht om op 1 januari 2027 een participatieverordening te hebben. In het jaar 2026 zullen we deze verordening opstellen. Over ons voorstel over het proces om te komen tot die verordening informeren wij u nader. Gelijktijdig actualiseren we het beleid op dit onderwerp.

Voor dit moment beschouwen wij met deze raadsinformatiebrief de toezegging als afgehandeld. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oosterhout

, burgemeester,

, secretaris.